

ชื่อวิทยานิพนธ์ ประเพณีการเทศน์มหาชาติของชาวอำเภอแกลง จังหวัดระยอง

ชื่อผู้วิจัย พระครูใบฎีกาบรรเทา รื่นรมย์ ปริญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาไทยศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี อาจารย์ที่ปรึกษา 1) ผศ. ดร.ชูชาติ พ่วงสมจิตร 2) ดร.ณัฐชยา อุ่นสกุล ปีการศึกษา 2553 จำนวน 103 หน้า คำสำคัญ ประเพณีการเทศน์มหาชาติ อำเภอแกลง

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาประเพณีการเทศน์มหาชาติของชาวอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ในด้านรูปแบบ วิธีการ ทำนอง พิธีกรรมในการเทศน์มหาชาติ และการจัดสถานที่เทศน์มหาชาติ โดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยเจ้าอาวาสวัดที่จัดการเทศน์มหาชาติเป็นประจำทุกปี 2 รูป พระภิกษุที่เชี่ยวชาญการเทศน์มหาชาติ 3 รูป และพุทธศาสนิกชนที่นิยมฟังการเทศน์มหาชาติ 20 คน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) รูปแบบการเทศน์มหาชาตินิยมแบบเรียงกัณฑ์ ตั้งแต่กัณฑ์ที่หนึ่ง ไปจนถึงกัณฑ์ที่ 13 โดยเน้นการถ่ายทอดเนื้อหาของแต่ละกัณฑ์ให้ผู้ฟังได้รับทราบถึงจริยวัตรการปฏิบัติหรือการบำเพ็ญบารมีของพระเวสสันดร 2) วิธีการเทศน์มหาชาติมีวิธีการ 3 ขั้นตอนด้วยกัน การเริ่มเรื่อง การดำเนินเรื่อง และการจบเรื่อง 3) ทำนองการเทศน์ มีทำนองที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือ มีทำนองพากย์ มีลักษณะการร้องแบบซ้ำ ยานหวาน ฟังแล้วซาบซึ้งในเนื้อเรื่องของแต่ละกัณฑ์ ทำนองแกะบายศรี มีลักษณะการร้องแบบกระโดด ใช้คำสั้น กระชับ ฟังแล้วรู้สึกสบายใจ เหมือนกล่อมด้วยเสียงดนตรี ทำนองพรตมีลักษณะการร้องแบบเรียบง่ายเหมือนความเรียบร้อยของผู้ทรงศีล เป็นทำนองที่ไม่โลดโผน 4) พิธีกรรมในการเทศน์มหาชาติ เริ่มแรกทายนิมิตต์ พระสงฆ์ขึ้นสู่อุทธรรมาสน์ แล้วกล่าวคำอาราธนาศีล พระสงฆ์ให้ศีล ทายกกล่าวคำถวายเครื่องกัณฑ์ ประธานจุดเทียนส่องธรรม กล่าวอาราธนาธรรม พระสงฆ์เริ่มเทศน์มหาชาติ เจ้าภาพจุดธูปเทียนเท่ากับพระคาถาประจำกัณฑ์ จุดเทียนน้ำมันที่ขันสาคร เมื่อพระเทศน์จบแล้ว พระผู้เทศน์จะให้พรและลงมารับเครื่องกัณฑ์จากเจ้าภาพ ซึ่งถือว่าเสร็จพิธีกรรม 5) การจัดสถานที่เทศน์มหาชาติที่อำเภอแกลง จังหวัดระยอง จัดเหมือนกับวัดทั่วไปในพื้นที่อื่น แต่อาจจะมีการตกแต่งต่างกัน ไปบ้างเล็กน้อย เช่น การประดับด้วยผลไม้ในท้องถิ่น ได้แก่ มังคุด ทุเรียน เงาะ เป็นต้น

ลายมือชื่อนักศึกษา ... พระครูใบฎีกาบรรเทา รื่นรมย์

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1. ... 2. ...

Thesis title: The Tradition of Maha Chat Thessana of the Last Great Incarnation of the Buddha in Klaeng District, Rayong Province

Researcher: Phra Khru Bai Dhika Banthao Ruenrom. Degree: Master of Arts (Thai Studies). Dhonburi Rajabhat University. Thesis Advisors: 1) Asst. Prof. Dr. Choochat Phuangsomjit
2) Dr. Nutchaya Unskul. Academic year: 2010. 103 pp. Keywords: Maha Chati Thessana custom, Klaeng district

Abstract

The objective of this research was to study the tradition of Maha Chati Thessana or the Last Great Incarnation of Buddha of the people in Klaeng district, Rayong province in terms of the pattern and methods of Maha Chati Thessana, the melodies of Maha Chati Thessana, the ceremony in Maha Chati Thessana, and the arrangement of place for Maha Chati Thessana. This study employed the qualitative research methodology. Research informants comprised two abbots of the temples that organized Maha Chati Thessana every year, three monks who were experts in Maha Chati Thessana, and 20 Buddhist laymen who favored attending Maha Chati Thessana. Research data were collected with the use interviews and observation, and were analyzed with content analysis.

The research findings were as follows: 1) regarding the pattern of Maha Chati Thessana, the popular pattern was that of giving the Thessana according to the order of the chapters, starting with Chapter 1 and proceeding toward Chapter 13. The emphasis of the Thessana was on imparting the contents of each chapter so that the audience was informed of the meritorious conducts of Phra Wessandon. 2) Regarding the methods of Maha Chati Thessana, there were three methods of delivering the Thessana based on the three parts of the story: Thessana on the beginning part of the story, Thessana on the middle part of the story, and Thessana on the end part of the story. 3) Regarding the melodies of Maha Chati Thessana, there were three melodies, each of which has a specific identity: the Phak Melody which was characterized as being slow and sweet, causing the audience to have appreciative feelings as the story proceeds; the Kae Bai Si Melody which was characterized as having a stepping forward rhythm with the use of short and concise words, causing the audience to have a relax feeling like being soothed by music; and the Phrot Melody which was characterized as being a smooth and neat melody, without extreme sounds, like the peaceful conduct of the monks or those who observe the precepts. 4) Regarding the ceremony in Maha Chati Thessana, at the start of the ceremony the layman who was the master of ceremony invited the monk to ascend to the platform and then cited the Arathana Sin words or the request for Thessana on precepts; the monk delivered the Thessana on precepts; the master of ceremony cited the words for presenting the alms for the chapter to the monk; the head of ceremony lit the candle as a guiding light toward Dhamma; the master of ceremony cited words requesting the Thessana on Dhamma; the monk started Maha Chati Thessana; the host lit the candles the number of which being equal to the stanza of the chapter, and lit the candle at the holy water bowl; and when the monk had finished the Thessana, he would give blessing to the audience and descend from the platform to receive the alms from the host which was considered as the end of the ceremony. 5) Regarding the arrangement of place for Maha Chati Tessaana, the arrangement of place for Maha Chati Thessana in Klaeng district, Rayong province was basically like that in any other temple. However, there might be some differences in small details, such as the decoration of the place with local fruits such as mangosteens, rambutans, and durians.

Student's signature: Phra Khru Bai Dhika Banthao

Thesis advisors' signatures: 1. Choochat P. 2. Nutchaya Unskul